

Novine prihajajo vsako nedelo. Cenapri skupnom naslovu 25 Din, na posamezni naslov 30 D., M. List na skupni naslov 10 D, na posameznoga 15 D. Če se cela naročnina naprej plača do konca jun. Prek tega časa je naročnina za 5 D. več. Amerikanci plačajo za Novine, M. List 4 dol., ravno tak naročniki iz Canade, Australije i južne Amerike. Prek mej države v Evropi je cena Novin 75 D., M. Lista 25 Din. Plača se v Crensovcih na upravnih, naročit.: Prekmurška Tiskarna M. Sobota.

NOVINE

Glasiło Slovenske krajine

Priloga : M. List s kalendarom Srca Jezušovoga i Népujság.

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. bivši nar. poslanec.

Uredništvo M. - Sobota, Kolodvorska ulica 123. Cena oglasov: cm² 75 par, 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetpet reči 5 Din., više od vsake reči pol Din. Med tekstopom cm² 1-50 D., v „Poslanom“ 2-50 D. Takso za oglaš plača uprava i da za vse oglaš od 5% do 50% popusta pri večkratnoj objavi.

Ček. položnice št.: 11806

Rokopisi se ne vračajo

Mir i lübezen

Vsa naša krajina se pripravla, da 18. avgusta proslavi spomin na tisti den, gda se je prostovolno pridružila velkoj narodnoj jugoslovanskoj državi.

Povdarjamo vse zadnje reči ešče ednok: Naša krajina se je pridružila Jugoslaviji i to popolnoma prostovolno i z največšoj radostjo. Lüdstvo slovenske narodnosti se je z veseljem oklenilo velke slovenske narodne države kakša je naša Jugoslavija.

Ništerni, povdarimo, da je tej malo, so nam šteli dopovedati, da je bila naša krajina proti našoj volji od popolnoma tühinske države — zaroblena. Tej, šteri to gučijo ne poznajo naše duše i našega staroga zelenja, tej šteri to gučijo, so nigdar ne bili naši.

Pa zdaj, gda se mi radujemo ob spomini na svojo združitev z narodnov državov, ob spomini na svojo slobodo, ar smo pod prvejšim tühinskim gospodstvom slobode nej meli, to tudi moramo povdariti, ali se zdaj naj čemerimo nad svojimi prvejšimi gospodari i maščujemo nad krivicami, štere smo od nji prišli? Ne!

Slovenec je mirolüben i dobroga srca. Slovenska duša je mehka i hitro odpüsti drugomi, maščevanja pa ne pozna. Slovanski narodi radi odpüstijo, ne je pa s tem povedano, da tudi včas pozabijo vse krivice, štere so njim bile včinjene. Krivice narodov pa kaštiga najbolje pravično čas i zgodovina.

Poglejmo nekoliko po zgodovini samo tisti narodov, šteri so prišli z nami v dotiko i so nam vsem njüva dela ešče skoro v živom spomini. Spomnimo se na Törke. Malo šteri narod je ostao našemi lüdsvi v tak slabom spomini kak te narod. Od törskega ropanja, požiganja i klanja zna vsaki kaj povedati. Vse to se je v istini godilo i straj, šteroga so pretrpeli naši očacije od tej divjakov, je prišao na deco i na decé deco, tak, da törške grozovitosti težko što gda izbrše iz naši spominov. Južnejši kraji kak Srbija i Črna gora so se pa komaj leta 1912. popolnoma rešili törskega gospodstva.

I dnes, gde je törsko gospodstvo? Nega ga več. Pred Törki se naša država več ne boji. I što je tak zlomo törsko moč, da je dnes nindri nega več? To so včinole krivice same. Te krivice so bile tak velke, da je nedužen slovanski narod toga več ne mogao prena-

šati i čiravno po števili dosta menši, se je zdigo proti večšemi neprijatelji i ga brez tühinske pomoči popolnoma vničo. Vničenje so pa Törki samo na telko, da nam več nemrejo škoditi. Po zmagi nad Törki se je pa včas pokazala vsa naša slovanska dobrotljivost, mirolübnost i lübezen. Törkov je v našoj državi ešče vngono i nišče njim ne meče v obraz krivice, včinjene našemi lüdsvi. V miri živijo med nami i majo vse tiste ugodnosti pa včas ešče več kak naši lüdj. Ali je ne to najlepše znamenje slovenske dobrotljivosti i slovanskoga odpüščenja?

To, ka so delali Törki z našim lüdstvom nemremo ravno praviti, da so delali tudi Vogri. Istina je, da so stari Vogri bili jako bojeviti, i da so pomorili i vničili skoro popolnoma naše lüdstvo, štero je melo kraje vse do Dune v svojoj posesti. Nego po tom, gda so je Nemci pa tudi slovanske vojske parkrat dobro pobile, da so zgubili veselje do ropanja, so se pomirili stalno naselili. Tü so njim bili ešče naši slovanski dedeki v vngom vučitelje, tak v obdelavanji zemle, v gojitvi živine, izdelavanji platna i v drugom, ka tudi vogrski zgodovinarji sami priznajo i ka svedočijo tudi vngone slovanske reči v vogrskem jeziku.

Tüdi tü se je včas najlepše pokazala slovanska dobrotljivost i slovansko odpüščenje. Tistim, šteri so njim vzeli s silov zemlo, šteri so njim zropali imanje i pomorili deco, tistim so gratali naši očeye po kratkom časi vučitelje i prijatelje.

Itak pa je bila od Vogrov našemi lüdsvi včinjena krivica jako velka, stera se od leta do leta vse bole kaže i vogrsko gospodstvo nad našim lüdstvom i našov zemlov je ne bilo v tisti časaj i je nej zdaj pravično. Naši očeye so si poiskali zemlo, na šteroj je ne bilo prebivalcov i jo začnoli obdelavati. Vogri so to že lepo obdelano zemlo našim dedekom s silov odvzeli i je potisnoli v kot pri Müri, gde zdaj mi, njüvi potomci po vogrskoj krivičnosti živemo v stiski i siromaštvi, ar mam premalo zemle.

Či smo teda zapüstili krivično vogrsko gospodstvo i se pridružili domačoj narodnoj državi, smo s tem ne samo Vogrom nikše krivice nej včinoli, nego smo ešče za tisto krivico, štera je bila nam včinjena niti od daleč ne dobili povrnjenja.

Nam sliši ešče vngono, vngono zemle tam prek i več jezero lüdi našega jezika i naše krvi je ešče izdak tam prek. I z silov odvzeto imanje je po krivici pridobljeno pa naj se je to zgodilo dnes, ali pa pred jezero leti.

Naše zdajšnje slovesnosti pa nemajo namena, da bi mi zdaj te krivice ponavljali i se maščevali nad tistimi, šteri so nam te krivice včinoli. Mi se radujemo da smo v svojoj državi, štero smo si ešče ne mogli tak vrediti.

Čuvajmo svoje umetnine!

Premišliti teden so obiskali našo krajino ravnatelj muzeja v Spliti dr. Avramič, znani slaven raziskovalec stari umetnin, V. Škrabar ravnatelj pujskoga muzeja i dr. Franc Stele ravnatelj ljubljanskoga muzeja. Bili so z avtomobilom pri nas i so si v glavnom oglednoli novo cerkev v Bogojini, potom naše znamenite stare cerkve v Törnišči, Martjanci, Tišini, cerkev v Beltinci i staro umetnostno skoro najbolje znamenito kapelo pri Seli.

Sploj se v zadnji letaj pogosto godi, da pridejo znameniti vučenjaci v našo krajino i raziskavlejo, i si zapisavlejo zgodovino naši znameniti stari umetnin ali pa občudujejo naša novejša umetniška dela. Tüdi mi sami smo ponosni na ta naša dela, dostakrat ji pa nevemo tak ceniti, kak v istini zaslužijo i kelko so v istini vredna. Ravnatelj dr. Stele nam je pravo, da če bi mogao prenesti v Ljubljano cerkev v Bogojini, kapelo pri Seli i naše najznamenitejšie stare cerkvi v Törnišči, Martjanci i na Tišini, da bi bilo to za Ljubljano silno velke vrednosti.

Ka pa majo te zidine telko znamenitoga na sebi i na kaj moramo paziti, da te zidine svoje znamenitosti ne zgubijo? Starejšie cerkvi majo obprvim starinsko, ob drugim pa umetno vrednost. Samo starinska vrednost pomeni že prec, nego če nema umetniške vrednosti, zgubi, lahko pravimo za 80 procentov na vrednosti. Kem starejša je kakša cerkev ali zidina, telko več je vredna i kem bole okusno, lepo, z ednov rečjo umetniško je napravljena, telko višia je njena cena.

Poglejmo si nekoliko te naše zidine. V Törnišči ma svojo velko vrednost stara cerkev tak zavolo svoje starosti kak zavolo umetnosti. Nova cerkev je v umetniškom pogledi pravzaprav jako malo vredna. Zidana je v slogi taljanski bazilik, nego preveč je trda tak odzvuha kak odznotra. Dalo bi se vse to nekoliko popraviti mogče z lepimi slikami i primernimi oltari, ka se je pa ešče ne zgodilo. Stara cerkev je pa znamenita posvoj romanskoj i gotičnoj zidavi, posebno pa po svoji starinski lepi sli-

ti, da bi meli vsi vsega žadosta i da bi bili vsi z vsem zadovoljni. Je pa naša država žadosta bogata i mi se vüpamo, da z dobrim gospodarstvom dosegemo to, do koj smo pod tühinskim gospodstvom sploj nikšega vüpanja nej meli.

Slovesnosti ob priliki desetletnice naše slobode se bodo vršile v znamenji mira i lübezni, v znamenji slovanske dobrotljivosti i odpüstljivosti.

Te slike so posebno lepe v sve-tišči, gde so nekoliko popravlene i je tudi streha popravljena, tak da se je ne bojati, da bi se ešče naprej vničile.

Tüdi v ladji so krasne starinske slike, nego streha na cerkvi je tak slaba, da se slike pomali vničijo či streha nebi popravljena.

Ka bi teda bilo potrebno včiniti? Streho na staroj cerkvi popraviti, slike dobro očistiti i cerkev v lepšem redi meti. Vsi vučenjaci i lüdj, šteri se razmijo na umetnine i poznajo njüvo vrednost, bodo šli v Törnišči gledat v prvom redi stare cerkev, ne novo. Nesmimo pa misliti, da morajo biti to samo vučeni lüdj, šteri majú smiseo za lepoto, starinsko i umetniško vrednost. Samo pitajte domače törjanske lüdi kaj od stare cerkve, s kakšim ponosom vam bodo razlagali, od starinske bože poti, od slik i bojov, štere slike v cerkvi predstavljajo. Z ednov rečjo, ne samo vučenjaci, nego tudi lüdstvo zna ceniti vrednost stari umetnin.

Tisto pa, ka ma kakšo posebno vrednost, moramo tudi v lepom redi držati. Jako neprijetno nam je, gda čujemo, da ma ta ali ona zidina velko vrednost, nego preveč je zapüšćena i zanemarjena. Po tom, kak ma šteri narod ali šteri kraj v redi svoje starinske spomenike, se tudi sodi njegova kulturna stopnja. Mi smo se veselili na Češkom, gda smo vidli s kakšov skrbjov i lübezijov majo ohranjen različne stare predmete, i smo tudi včas spoznali, da se nahajamo med lüdm i z visikov izobrazbov. Nemremo ravno praviti, da se mi sploj ne brigamo za takše reči, 'nego istina je, da se v ništerni mestaj premalo brigamo. Nikelko sami damo, nikelko se za takšo reč vsigdar dobi podpore i stvar je v redi. Samo začniti i včiniti trbe, v tom je ves küšnt.

Zapüšćena je tudi kapela pri Seli, gde so jako znamite stare slike, nego nega skoro nikoga, šteri bi na to malo pazo, da lüdj ne bi cveke kukli v steno i s tem slike kvarili.

Skrbno so čuvane slike v Martjanci i naj se ščasoma cela cerkev

prenovi, bo to edna od najlepši starinski cerkvi v naši krajini. Odzivna ma ešče starinko obliko, ravnotak v svetišču odznotra, v ladji je pa bila že sledi predelana i je zdaj ladja nekoliko prenisika i zavolo toga tudi manj vredna. Da bi tak meli peneze, kak ji nemamo, pa kak smo včasih preveč šparavni za kakšo takšo reč, bi najbogše bilo vse te ferbe, šteri so bili sledi delani i so cerkvi samo pokvarili, dol zmetati i nazaj starinski lesen čakatur napraviti. Kak pa, bi morao biti te čakatur v istini lepi, či mogoče hrastov i bogato okrašen. Te bi dobile vse te cerkvi nazaj vrednost, da ne bi bila za preceniti.

Tišinska cerkev ma odzivna svojo lepo staro formo, odznotra je pa že preveč popravljena. Trpele so pri popravljanju posebno starinske slike, štere so vse premalane i to na slabše kak so bile prve. Pri tom bi

bilo dobro tudi povedati, da je ne pametno kaj staroga dobroga vničiti i na tisto mesto kaj manj vrednoga postaviti samo naj je novo.

Nikaj posebnoga je za našo krajino cerkev v Bogojini. Domači so že precizno spoznali njeno lepoto, vñogi je pa ne razmijo, posebno ešče, ar je nej dodelana. Razni vučenjace i drugi se je pa nemrejo načudivati. Ta cerkev bo gotovo edna od najboljših znameniti v naši krajini, samo čuvati de jo trbelo, da komi gda sledi ne spadne kaj v glavo i bi jo začno popravlati tak, da bi jo pokvaro.

Naše znamenite starine i umetnine so nam v čast i v hasek. Kelko bole je bomo znali čuvati i spoštovati tudi mi sami, telko bole pokazemo sveti, da smo kulturni, razumni i vse časti vredni ljudje.

Spored proslave 10 letnice oslobodjenja Slov. Krajine

Dolnja Lendava

Biciklisti idejo vsi, tak z lendavskoga kak sobočkoga sreza ob pol ednoj iz Sobote. V Črensovcih se stavijo pri hiši g. Klekl Jožefa, kde jih pozdravijo Črensovčarje i kde si oglednejo razstavo. Potem ido na obed v Črensovcih. Po obedu ob 3. idejo v D. Lendavo i se stavijo pri hoteli „Krona“. Pri Tomkovej hiši do stali konjeniki: pri sodnji dijaštvo lendavske meščanske šole i srednje pa visokošolsko iz lendavskoga sreza; občinski odborniki iz celoga lendavskoga sreza pri dr. Štrassera hiši; za temi proti evangeličanski cerkvi; vojaštvo z godbov, za temi društva, za društvi dečki, za dečki v belo oblečene dekletke. Vsi ti segajo do fabrike dežnikov; pri fabriki dežnikov slavolok pri šterom se stavijo zastopniki domače oblasti i ki pridejo iz Sobote pa gostje; tu pozdravi župan lendavski pridejo zastopniki oblasti igoste v Vodno v ulici do stali vozovi z narodnimi šegami, kak bratva z ciganskov godbov, slovensko gostovanje z godbov Žižkovskov, prelje, trelje itd. Bratva bo slovenska i vogrska. Ti

vozovi do šli za zastopniki oblasti.

Pred konjeniki do trije vojaki nosili zastave i to edno državno, edno slovensko i sredi edno belo z vencom v znamenje zmage i mira, ki more med nami i na meji prebivati. Zastopnike oblasti te sprevod sprevodi v cerkev, kde bode zahvalna boža služba. Po božji službi obhod v višje omenjenom redi poleg meščanske šole v na glavno vulico pri zavodi šolskih sester do hotela „Krona“, kde bodo govorili. Narod bo šo za narodnimi vozovi i to prvo moški potom ženske. Zastopniki oblasti i gostje bodo poleg cerkve na višini stali i gledali obhod, po končanom obhodu se podajo poslušat govore. Govoro bo tudi eden madjarski kmet, ki bo povdarjao radost madjarskega ljudstva pri slovesnosti slovenskega naroda, en slovenski kmet se pa na to v imeni Slovencov zahvali madjarskomi ljudstvu, našim državljanom.

Po govoraj je gostovanje pri Dominkovih v ogradini.

Vsi se potrđdite, da te ob štiraj že v Lendavi, ka se do pol petih v red spravite.

Oglašajo se za proslavo

od vseh krajev. Iz Novoga Sada, Zagreba, Štajerske, Kranjske itd. se pri-glašajo že i prosijo legitimacije i znake.

Za razstavo v Črensovcih je veliko zanimanje.

Vse ka naš človek zna napraviti i ka naša zemlja rodi, se bo v Črensovcih na ogradi hiše, kje Klekl Jožef prebivajo razstavilo i pokazalo zastopnikom oblasti pa vsem obiskovalcom. Že se javijo ki bodo pokazali razne naše posode, pridejo naprej stari „bedni“ i „lese“, škrinje, stouci, koši itd. Podružnica Polana razstavi lepi povleni, prediva, predena, platna i iz toga zašitoga domačega obleča; beltinsko veleposestvo razstavi svoj lepi pov na semenogojnoj postaji; vertinje razstavijo vse ka naš narod za hrano peče: krüh — kukurčen, rženi i pšeničen — pogače: presne zasukane, povitice genjene, makovice, repnjače, tikvače, krapce, gibanice, idinjače, posilanke, vitanke itd. (Vertinje, postavite se v i spečite kaj naš kraj ma v navadi). Razstavijo se lepi povi naše zemlje: krumpič, repa, burgundija, med itd. Vse, ka što lepoga ma, naj li razstavi; en dečko razstavi lepe re-me, ka je doma dela z nožom, en drugi je prijavo svoje malanje itd. Vsi ki mate lepe reči, vsi kmetje, vsi obrtniki, vsi ki domače reči znate lepo napraviti, pridite z svojimi rečmi v Črensovcu na razstavo. Prijavitl morate ka razstavite do dnes tjeđna, to je do 11. avgusta Vodilnomi odbori v Črensovcu.

Murska Sobota

Vsa društva, konjeniki, biciklisti, gasilci i tak naprej, šteri se vdeležijo sprevoda v Soboti naj se javlajo na naslov prof. Bitenc M. Sobota.

Konjeniki ništerni so pitali, či v navadnoj obleki na konjaj tudi lahko pridejo, ali pa drugi nesmi priti kak tisti, šteri ma šörke bele hlače, srakico i tak naprej. Tem odgovorimo, da tudi lahko pridejo či že nemrejo nindri dobiti takše obleke, nego lepše bi bilo, či bodo vsi lepo v in-dašnje obleke napravljeni. Posebno neprijotno bo za nas, či pridejo iz Lotmerka v velkom številu konjeniki,

šteri bodo vsi v edno formo napravljeni z lepimi malimi zastavicami. Zastavice na dugi štilaj tudi naši konjeniki lahko dobijo za maličko ceno, samo morajo se že zdaj včasih javiti v Soboti pri tajniki g. profesor Bitenci.

Okrašeni kol je lahko kem več, samo na vsakši mora biti mužika ali harmonika i flanta ali klarnet, kak je to že pri nas šega, ali pa celo vekša mužika z goslami ali trobentami.

Polovična vožnja po vsej železnici.

Vsi udeleženci, šteri te den pridejo v Soboto, ali v Lendavo, majo pravico do polovične vožnje od vsej strani naše države. Pri domačoj postaji si mora kupiti celo karto do Sobote. V Soboti dobijo udeleženci iz naše krajine i iz Murskoga polja ta do Ormoža posebne izkaznice za 2 Din. S tov izkaznicov i s tistov železniškov kartov s šterov se je do Sobote pripelao, se potom k šenki lahko nazaj pela do domače postaje. Ljudje, šteri so izven naše krajine i dale od Ormoža plačajo za izkaznico 10 Din.

Kelko ljudi pride z Goričkoga?

Moramo že naprej znati kelko ljudi pride približno z Goričkoga, da se njim preskrbi zadosta vagonov. Zato prosimo gospode duhovnike i župane, naj kem prve javijo v Soboto g. tajniki prof. Bitenci, kelko ljudi nameni priti iz njube vesnice ali njube fare 18. avgusta zajtra v Soboto.

G. g. župani, šolski upraviteli i načelniki društev

tisti krajev, šteri bodo šli na proslavo v Soboto, se zberejo to nedelo ob 11 vñori v Soboti v dvorišču g. Benka, da se pogučijo od udeležbe pri proslavi. K sobočkoj proslavi spadata tudi bogojanska i beltinska fara, turniška i čerensovka pa kelko njim je mogoče.

Vodilni odbor v Črensovcih.

— Mladost pa lepoto vzdržavle „MAJALA“ mast i žajfa za obraz. Odstrani vse piščajce, sunčane i erdeče pege lica. Eden lonček Din 12, žajfa Din 8. Dobi se v lekarni pri SVETOJ TROJICI, D. LENDAVA.

Z zmagovalci v Prago

Med Čehi

V Beči smo se pred odhodom razdelili v dva vlaka. Edni so šli proti Velehradi, slavnaj božoj poti v čast sv. bratoma Cirili i Metodi, drugi pa proti Olomuci. Tudi jevi bi rad poromao na grob naši svetj apoštolov, nego pri Olomuci smo si namenili ogledati vzorna gospodarstva na Češkomi, zato sam se raj odločo da poglednem to i našim ljudem kaj od toga napišem. Mogoče se mi ešče pontudi prilika, da obiščem tudi to lepo slavonsko romarsko cerkev.

Češka meja je ne daleč od Beča. Par vñor smo se vozili pa smo že iskali svoje lepe orlovke obleke i smo se preoblačili, da se med Čehi že kak Orli prikazemo. Odzivna ob železnici smo vidli na dva kraja zvečine samo veliko ravnino z lepim siljom. Nikak je pravo, da smo že na Češkomi. Stopimo k okni, približavali smo se lepoj postaji čula se je mu-zika. Čehi, Čehi, živijo Češka! smo začnoli vsi od veselja kričati gda smo zaglednoli na postaji vse puno zastav, češke Orle i Orlice, kmečke dečke i dekline v krasni pisani narodni nošnjaj. Vidlo se je, da smo prišli v bratsko slovansko državo, nej

smo se včili jezikov eden drugogapa smo se li v glavnom v vsem razmili. Čehi so bogati i so nas tudi bogato sprijali. Meli so par lagvov dobroga piva na postaji i vñogo domačega pečenja s kem so nas pogostili. Povedati moram, da smo njim posebno za mrzlo pivo v tistoj vročini bili jako hvaležni.

Čehi so nas v kratki lepi govoraj bratsko pozdravili posebno so se veselili našemi osemdesetletnomi vladiki ljubljanskomi prezvišenomi g. pušpeki, šteri so se nej zbojali te poti i so že med prvimi skočili na meji z vagona, kak da bi bili 20 let stari.

Po kratkom veselju na prvaj češkoj postaji smo v najbogšem razpoloženju nadaljavali pot v notranjost češke zemlje, proti Olomuci. Lepa je češka zemlja pa bogata, vñogo svoje-ga bogastva pa majo čehi zahvaliti skrbnoj obdelavi zemlje. Pravijo, da što več po sveti hodi, več zna, nego hasek od vsega samo te ma, če zna to, ka je vido i ka se je navčo tudi za sebe i za svoje prilike porabiti.

Gda smo gledali lepe njive, skrbno obdelano cukrno repo, fabrike za cukr, sadno drevje ob cestaj, lepe ograke i čiste suhe kmečke hiže, sam si želo, da bi bilo z me-nov kem več naši domači ljudi, da

bi to vse vidli i mogoče doma tudi probali nikak tak napraviti.

Pri nas se vidi tu pa tam ob cesti kakša jablan ali sliva ali malina, na pol sija s potretim vejom i s sklačenov travov odspodi. Nam se vidi takše drevje kak zgubleno, štero zato stoji ob cesti, da deca plezijo gori včasih kak se prvi kilavi sad pokaže i je oskūbejo z listjom vred da drevo po tom ropi izgleda, kak či bi rasoje vujska postavlo. Vse inači majo Čehi. Tu so spojlo vse ceste tak državne kak vesničke zasajene z drev-jam, tak da pride nikak na vsakši 20 metrov po edna jablan. Že samo na pogled so te ceste nikaj krasnoga. Vsakše drevo je lepo obrezano i skrbno gojeno. Či se je štero vño posušilo, je že posajeno mlado z močnim količom i lepo privežano. Vidi se, da je drevje sajeno v veliko jamo, tak da je bilo skoro dva metra na šörko v krogi skopano, ne kak pri nas včasih vidimo, da što sadoveno drevje pod motiko sadi kak graj.

Ravnotak je s polami. Spominjam se, gda sam se vozo v Belgrad i gledao krajine po Slavoniji. Našim ljudem, šteri so hodili po Slavoniji, lahko povem, da je češka zemlja na prvi pogled ravno takša kak slavonska: Velke valovite ravnine, poseja-

ne s siljom i cukrnov repov, tu pa tam se vidijo tudi gorice i redke pa velke vesnice. Či pa što z malo bole ostrimi očmi gleda edno pa drugo, pa vidi veliko razliko. Spomno sam se ravno na njive posejane s cukrnov repov v Slavoniji pa na Češkomi. Pri nas velke njive, obraščene s travov i med travov se je vido listje od re-pe. Na Češkomi? Ceđe velke njive tak skrbno oplete i preredčene, zato pa tudi edna češka njiva prej po štirikrat telko repe obrodi kak naša.

Tak smo se približavali pomali Olomuci. Na vsej postajaj so bile razobešene zastave, na vñogi postajaj so bile tudi godbe i Orli pa Orlice v plavl oblekaj. Priznati moramo, da nas je vsa Češka po vsaj poti lepo sprimala, da smo nigdar nindri nej čul niti najmenše reči proti Orlom, čiravno je na Češkomi vñogo Sokolov i ljudi po svojem mišljenju Orlom nasprotni. To so bili orlovski dnevi i vsa češka javnost je te dni izkazala Orlom čast, pokazala je pa tudi, da je na visikoj stubi kulture,

Ob sedmi večer v tork smo prišli v Olomuc sprejeti od muzike, Orlov i Orlic i vnožine ljudstva. Dale sledi.

NEDELA

(Po risalaj edenajsta. Evang. sv. Marka 7, 31—37.) V tisti časaja odlašao je Jezus s krajin Tirusa išo prek Sidona k morji Galilejskomi v sredini pokrajine Dekapolisa. I pripelajo k njemu gluhonemoga i ga prosijo, naj položi roko na njega. I pelao ga je od vnožine vkraj, djao svoje prste v vüha njegova i se s slinov dotekno njegovoga jezika i pogledno je v nebo, zdejno i njemi velo: „Efeta“, to je „Odprti se“. I precí so se odprla vüha njegova, razvezalo se je vezalje jezika njegovoga i prav je gučao. Zapovedao njim je pa, naj nikomi ne pravijo. Kem bole njim je pa prepoovedavao, telko bole so razglašivali. I na vso moč so se čudivali govoreči: „Vse je dobro včino: glühim dao da čüjejo, nemim, da govorijo.“

Navuk: Strast lahko človeka tak ogluši, da ga ozdravi samo posebna boža pomoč.

Slovenska krajina

— Po našoj krajini hodí g. profesor Melihar i zbira razne podatke za Novine, štere bodo za proslavo nekoliko vekše izšle kak on pravi v ništerni mestaj. Izjavljamo da smo g. profesora Melihara nigdar ne pooblastili, da bi za nas kakše podatke zbiral i če je to gde govoru je delao to brez našega znanja. Uredništvo Novin.

— **Gančani.** Pri nas je preminóči pondelek na do zdaj ešče neznani način nastano ogenj pri posestniki Maučec; zgorela njemi je slama, hižo se je pa posrečilo gasilcom rešiti.

— **Veščica.** Pri nas se je ponesrečo Benko Ivan, oča gostilničara Benko Janeza. Prišo je dne 25. preminóčega meseca po nesreči pod voz i njemi je edna noga močno po-vožena.

— **Posebne vrste zdravljenje.** Železen Marija, žena mizara iz Serdice je opazila, da njoj deca nikši srab majo. Pitala je ka je vse proti tomi najbogše i vsaksi njoj je pač svoje povedao; edni da vročina najbole odzdravi, drugi da posebno mazalo i tak naprej. Žena je šla v Ženavce, kupila tam nikšo mast, namazala dve deteti po teli s tov mast-jov potom pa deco djala v vročo krišno peč, tak da sta samo glavi v držala. Malomi, kakši 4 leta staromi se je ta vročina ne vidla i je vujšo iz peči. Starejši, kakši sedem let star je pa šteo vždržati, dukeč je ne omedlo. Ženske je pa ne bilo včasi domo i dete se je v tom nateko speklo, da je deset vör po tistom mrlo. Zadevo majo orožniki v rokaj, da razjasnijo što je kriv detetove smrti.

— **Vgankarom.** Ar največ rešitev zadnje križalke komaj zdaj dobivamo, objavimo rešitev i imena rešilcov kak tudi obdarovancov v prihodnjoj številki.

— **Svilorejcom.** V pondelek, 5. avgusta je zadnji den za kúpüvanje bub i to od 8 do 12 vöre v sobočkoj gimnaziji. Bube se plačüjo po tom kak so dobre do 50 Dinarov za kilo.

— **Lotmerško orlovsko okrožje** vabi vse prijatele orlovstva na javni telovadni nastop v Gornjo Radgono za nedelo 4. avgusta. Polovična voz-

nja dovoljena. Ta se küpi cela karta s šterov se potem lahko nazaj pela. Ob deseti zajtra sv. meša, ob 2. večernice, ob 3. zadvečera javni nastop. Pridite vsi. Bog živi!

— **V Rakičani** je Durič Zoltan, sin mizarskoga majstra spadno z jablane i si zlomo levo roko. Pripelali so ga v sobočko bolnišnico.

— **Krog.** Pri nas mamó novost, mašin za klepanje. Goni ga lahko kakše šteč dete, eden pa drži koso v njem i mašin izvrstno skleple koso. Ravno tisti vert ma tudi moderno čistilnico za detelčno seme.

— **Večeslavci.** Preminočo sredo, 31. julija je ponesreči prišla z nogov v mali mlatilni stroj na konjski pogon sedem letna Mencigar Irena. Stroj njoj je zmužčo peto.

— **Sreča te išče.** Orlovsko društvo v Krogi si nameni postaviti svoj lastiven društveni dom i v te namen priredi veliko tombolo. Srečke bodo po 4 Din., glavni dobiček bo novi šivalni mašin, ali pa 3500 Din penez. Prihodnji pondelek bodo člani društva odavali srečke po vesnicaj. Vüpa-mo se. da nede hiže v našoj okroglini, štera konči edne karte ne bi küpila. S podpiranjem dobri društev včiniš najbogše delo.

— **5 letničo mešniškoga posvečenja** so obslužavli v našoj krajini gospodje Ivan Jerič, dr. Osterc, Ferdo Herman, Ivan Kodrič, Anton Čatar, Anton Ravšl, Mirko Štruc i Drago Oberžan i to v cerkvi na Cankovi z zahvalnov službov božov, gde je meo lepi govor g. Ivan Jerič župnijski upravitelj v D. Lendavi. Slovesne službe bože se je vdeležila tudi velka vnožina domačinov.

Svetovna politika

Boj med Kitajskov i Rusijov. Nikelko časa sta si bilej Kitajska i Rusija jako dobri. Rusi so pošilali na Kitajsko svoje vučitele, podpirali kitajsko gospodarstvo z davanjom mašinov pa tudi s penezi. Nego Rusi so s svojov podporov silili po kitajskom tudi svoje komunistične navuke, ka se je pa Kitajcom ne dopadnó i svaja med obema je začnoła gračüvati čiduže vekša. Zdjaj je prišlo že tak daleč, da se obe državi pripravata na boj edna proti drugoj. Kak pa, da je tu tudi tak, kak vsešerom, da stojijo za ednov kak za drugov državov palig drugi mogočnjaki, šteri bi radi meli vsigdar velke dobičke iz človeče krvi.

Dijaško polje

V Stični

Gospodje cistercijanci poznajo študentovske želodce in zato smo jim iz srca hvaležni, da so nas tako imenitno pogostili. Zvečer, ko smo prišli, smo bili v resnici lačni. To se je pokazalo zlasti pri tem, da je pojedel kanonik 5 šalic mleka. Pomislite: 5 šalic. Sicer je velik, debel človek, ampak to vendar ne gre. S tem sigurno ni bil v čast Prekmurcem. Pa tudi ostali niso mnogo zaostajali. Kje bomo spali? 53 ljudi, to nekaj zaleže. Prekmurcev nas je bilo že 8, ker so se nam pridružili na poti podnarednik, bogoslovec II. in maturant.

Po stopnicah pridemo v drugi štok: Slama, prti, odeje! Podnarednik pravi, da tako še v vojski ni bilo. Malo smo se trgali za koce in prte, do polnoči so nekateri malo še trobili, potem smo pa vseeno zaspali.

Zjutraj v cerkev k maši. Tu vidimo prebivalce, samostana: dolge postave v belih haljah s kapuco, blede asketični obrazi, resni glasovi. Pred vsakim debela knjiga kakor mašna. Sočutje, blagovanje!

Po maši zajuterk: kava in kruh ad libitum (kelikor ti srce poželi). To pravico smo seveda izrabili, zlasti kanonik, ki je sicer prestopil na mero 4 šalic, toda dalje nazaj tudi ni šel.

Predavanja so bila zanimiva, saj je mnogo povedano, če navedemo gg. predavatelje: Ovsenek, Dolenc, dr. Jeraj Ulaga, Finžgar, dr. Demšar, Žitko, Gabrovšek, dr. Breclj, dr. Capuder, Cajnkar, pom. škof dr. Rožman, dr. M. Natlačen, Pintar, Tomc.

Ze itak dober tek pri kosilu nam je še večal znani komediant Budan (prej v Ptuj, sedaj tehnikar na Dunaju, III. letnik, kemija) s svojimi umetnijami: gramofon, prihod vlaka, avtomobil, sirena. Kopanju in predavanjem je sledila južina, predavanja, večerja in počitek.

Tri cele dni in enega pol smo preživeli ob kraljestvu solca, v juliju, skromen del naših počitnic tukaj v Stični, na Dolenjskem — v neposredni bližini samostanskih prebivalcev, skromnih in pobožnih, na lepem posestvu očetov cistercijancov z mlinom in žago. Ob premišljevanju o delu za narod smo zrlí lepo Dolenjsko, s prijaznimi griči, na njih jelke, smreke, bukve, polja (skromna sicer) in travnike. V bližini Muljave smo bili, onega kraja, ki je našemu ljudstvu vsekakor znan po osebnosti Josipa Jurčiča, katerega nekaj del (Sosedov sin. Deseti brat i dr.) je tudi znanih.

Tako smo v tem razpoloženju stopali po lepi Dolenjski — ki ni tako hribovita in grozna kakor Gorenjska — ob kateri se človek spomni naše zamišljene Goričke, vesele Štajerske ali resne Apaške kotline s Snežno Marijo.

Prekosnice

Ti Kohn, čüo sam, ka je pri tebi gorelo! Na žalost odgovori tužno Kohn. — Si meo zavarovano? Ti tupaš nori, misliš, ka bi gorelo, či ne bi bilo zavarovano?

Jakob pa Sami sta v tožbi bila. Sami se jako boja, ka pravdo zgubi, zato je šo k fiškališi rekoč: Gospod, jes mam tožbo z Jakobom pa sem ne gotov ali dobim ali zgubim pravdo, pa znate ka, najbogše de, či pošlem za dar gospodi sodniki edno škatlo cigarov. Ka Vam je vdarilo v glavo pa to je mita to se pravi podmititi, no te bi šče komaj zagvüšno zgubili tožbo! — Dobro, te pa ne pošlem nikaj. Prišeo je dén razprave pa je sami dobo pravdo. Z veseljem beži k njemi fiškališ, vidite gospod Sami, ka sam Vam pravo, pravdo ste dobili, ar ste nej cigarov poslali. Na to mirno odgovori Sami: Vi predeno smeteno, ka ste Vi? Jaz sam njemi vseedno poslal cigare samo namesto svojega, Jakobovo ime djao v škatlo!

Gospodski deklčki se görata na trati. Edna pokazuje svojo novo babo pa pri pregledüvanji opazi na konci hrbta ceno 5.50 Din. — Na to se friško obrne edna pa dene: Pogledni da, kelko sam jes koštala ino je zdignola jankico. Jocator.

Gospodarstvo Kmetijske šole

Razni kmetijski gospodarski tečaji, predavanja i tak naprej prinesejo vno go haska i kmečki ljudje se za svoje gospodarstvo dostakaj navčijo, nemrejo pa takši tečaji niti od daleč nadomestiti edne dobre kmetijske šole. Na tečajaj dobijo obiskovalci komaj nikelko i to v skrajšanoj i nepopolnoj obliki, šola pa da vse. Tečajje se dostakrat vršijo po vesnicaj, v takši krajaj, gde se ljudem samo s pomočjov slik lahko pokaže vzorno,

lepo i pravilno gospodarstvo, šole pa majo to vse doma vrejeno. Zato, gde nega šol, so tečajji vno go vredni, to se pravi bogše je konči tečaje meti kak pa nikaj. Kmetijski tečajov vekši smo mi do zdaj v našoj krajini ne meli razen nikelko menši, meli smo pa nikelko dobri gospodinjski tečajov, štere so vodile sestre i na šteri so se naše deklne i bodoče vertinje vno go kaj navčile.

Poglejmo si pa malo, ka vse dajo kmetiskomi dečki kmetijske šole. Mi mamó v Rakičani kmetijsko šolo, štera je ešče ne prišla do toga, da bi stopila v življenje i sprejemala di-jake, zato od te šole naše ljudstvo nema dosta haskov. Semenogojška postaja v Beltinci lahko celoj krajini vno go haska prinese, nego premalo je ešče poznana med našimi ljudmi. Najbole bi prišla v poštev za nas zaednok oblastna vinarska i sadjarska šola v Maribori, štera je vzorno urejena i dobijo kmečki dečki v njoj gotovo vse, ka njim je potrebno za pametno i moderno gospodarstvo doma.

Povedati moramo, da ma ta šola namen vzgajati kmečke dečke v dobre gospodare i ne v drugo. Pri nas pa i tudi splošno med kmečkim ljudstvom dostakrat mislijo, da je tisti šteri majčko v kakšo šolo ide pa čiravno je to kmetijska šola nikaj več i da mora tak malo gospodarstva špilati gda šolo zapüsti. Tak se zgodi, da hodijo kmečki sinovi po dve leti v takšo šolo i potom gda domo pridejo, mesto da bi doma delali i gospodarili tak, kak so se v šoli navčili se tak nikam gosposko ščejo držati i nazadnje či inan nej med kakše financare ali žandare odidejo. To je popunoma nepravilno. Kmetijske šole majo namen vzgojiti dobre gospodare, šteri majo volo ostati doma, obdelovati zemlo i gospodariti po tisti navukaj modernoga i pametnoga kmetijstva, kak so se navčili v šoli.

Oblastno vinarsko i sadjarsko šolo v Maribori obiskavlejo dečki po dve leti. Ne včijo se pa tu mogoče samo vinarstva i sadjarstva, kak bi to človek mislo, či pogledne samo naslov te šole, nego sploj vse, ka je potrebno znati dobromi kmeti. Šola ma krasno vrejeni ograd, sadovnjak, gorice, travnike, njive, živinorejo, včelarstvo i tak dale. Poglejmo samo predmete, štere se včijo dečki v obej letaj. To so I. leto: Sadjarstvo, polodelavstvo, travništvo, kmetijski prirodopis, fizika, meteorologija, kemija z agrikulturno kemijo, geometrija, zemljemerstvo i risanje, računstvo, slovenščina, srbohrvaščina, verouk, petje, zdravstvo. Splošno obrazovanje i konservatorij. II. letnik: Sadjarstvo, sadna uporaba, sadjezanstvo, vinarstvo, kletarstvo, vinska kemija z vajami, vrtnarstvo, poljedelstvo i travništvo, živinoreja i mlekarstvo, živinovozdravstvo, gozdarstvo, čebelarstvo, kmetijsko gospodarstvo, kmetijsko zadružništvo, kmetijsko pravo, geometrija, zemljemerstvo i risanje, računstvo, slovenščina, srbohrvaščina, verouk, petje, zdravstvo, splošno obrazovanje i konservatorij.

Poleg toga delajo dečki ešče v sadovnjakaj v vinski kleti, v gorica, cepičnjeki, vrtnarstvi, včelarstvi, skrbijo za živino, ravnaajo z mlekom i tak naprej.

Što se pa lejko sprejme v to šolo? Vsakši dečko, šteri ma 16 let i je zvršil z dobrim uspehom domačo ljudsko šolo. Vsakši što nameni iti v to šolo, mora poslati pismeno prošnjo na ravnatelstvo šole do 10. avgusta toga leta. Pouk je brezplačen, za stanovanje i hrano plačajo bogatejši pa 150 Din na mesec, za siromaškejše pa skrbi oblastni odbor. Poleg prošnje, štera mora biti spisana lastnorodno na belo polo papirja, trbe ešče krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, нравstveno spričevalo, izjavo starišov, da bodo plačüvali šolo, če bi pa radi bili, da za dečka plačüje oblastni odbor, se morajo zavezati, da plačajo vse tiste stroške, če dečko ne ostane doma na kmetiji.

Prekosnice.

Gospod grintavec diplomirani operater kūrji oči se šo kopat — minolo je že naimre pa edno leto. Gda se napoto, kriči za njim na pragi njegova gospa: Ti nepozabi pa gde svoj majico (tenko srakica za telovadbo) kak lani, Mo že pazo. Zano vōro pride nazaj pa pravi: Ti žena, ešče se dogaja čūda na svejti; pomisli, ne samo robačo sam nazaj prineso, nego sam ešče lanjsko najšeo. Gde je pa bila? — Pod mojav robačov! —

Pošta upravništva.

Matajič Štetan, Motiza. Počakamo. V Soboto javili zavolo pošiljanja Novin. **Hima A. u. Mo. ravci.** Ob priliki bo napravljeno, ka se proši. **Franjo Olaj, Krog.** Ne smo mogli pisma prečteti, zato ka je tinta raztekla. Prosimo čitljivo pismo. **Trstenjak Štefan, Gorica.** Kak smo vam javili, vas počakamo za volo toče. Za dvoje vam računamo zavolo nesreče samo 50 din. Ček naj-

dete v Soboti pri g. Bajleci ali Hahni. **Domačim Ošlaj Eugena i Caesar Jožefa.** Vajnama so hodile Novine do konca jula v Brestovac. Plačala nesta. Novine nikdar neso prišle nazaj. A zdaj kda smo prosili naročnino, je karta prišla nazaj, na štero je bilo zapisano, ka sta v Nemčiji. Prosimo vas, da te liste plačate mesto njiva, ar sta je naročila i ne stavila. **Gomboc Andraša domači.** Vaš je naročo pet Novin v Apatin na električno pilano i je vse redno dobivao i nikdar ne nazaj posloao. Zdaj, kda smo ga opomenoli, ka trbe plačati, nam je karto posloao nazaj. Prosimo vas, da zavolo poštenja plačate od teh petih falatov naročnino do konca julia, ovak bomo mogli stopiti na pot sodnijsko. **Vsem našim delavcom i njihovim domačim.** Odsehmao ne pošljemo naših listov drugomi, kak ki je plača. Edno številko pošljemo na ogled, priložimo njej ček i čakamo, dokeč nam pošlje po njem naročnino. Če je ne pošlje, lista ne bomo pošiljali. Če je pa vaš domači prek mej države, nje mi samotak pošljemo, če naše liste vi za njega plačate. — Uprava.

— Vse bolečine zob i glave odstrani za gotovo i hitro „INKA“. Pri reumatizmi, smicanji, prehlajenji, išiasi bolečinaj kosti pomaga „INKA“. Eden glažek z natančnim navodilom stane 10 Din. Dobi se v Lekarni pri Svetoj Trojici v Dolnoj Lendavi.

Singer šivalni mašin

velki, v jako dobrom stanji se faloda. BOJNEC JOŽEF Bogojina.

Vsakovrstne surove in svinjske kože
kūpūje po najvišji dnevni ceni
FRANC TRAUTMANN
Murska Sobota Cerkvena ul. 191.

IVAN ŠEGA, M. Sobota prek židovske cerkvi gospodarske, obrtne in industrijske mašine i potrebščine.

Lokomobil bencin, gasmotor - elektromotor - transmisije - žage - kugellegerje - gonilni jermeni, la. cilindrsko, auto olje i masti itd. **MLINSKE POTREBŠČINE,** valeki i vsi deli, kopereji, trijeri, kamni, svila, gurti, peharčki, aufzug železje za cilindri, potače itd. **GOSPODARSKI MASINI,** mlatilnice, sejalni mašini, plūgi, sadni i grozdni mlini, preše, sečkarji, reporeznice, pumpe, vetrenjače, vage itd.

Konurenčne cene!

Tūdi na rate!

Prvovrstno blago!

Za betežnoga



je Fellerov Elsa fluid zanesljivo hižno sredstvo i kosmetikum za čvštanje bolelin, šteroga devovanje hvall nešteto zahvalnic tūdi iz višiji krogov i iz dalešnji krajov pri ostri bolečinaj v lici i celom teli, pri trganji v členkaj, pri bolečinaj zob glave, za ribanje pri revmatični bolečinaj, kak obveze pri nesrečaj i pri vnoji drugi prilikaj, gde je hitra pomoč potrebna.

Odznotra nikelko kaplic na cukri lejša bolečine i dobro dene. Dobiva se po apotekaj kantica za 6 Din, dvojni glažek za 9 Din ali velka specialna kantica 26 Din. Po pošti konči eden pakec, šteri ma 9 pokusnih ali 6 dvojni ali 2 specialni kanti 62 Din. Šest takši pakov samo 250 Din vse že s poštninov i pakivanjom pri



EUGEN V. FELLER

lekarnar

STUBICA DONJA

Centrala 146 — Hrvatska.

Či pa ščete meti tūdi kaj dobrega za Vašo prebavo, naročite obednim Fellerove dobro detajoe Elsa pilule. 6 škatlic 12 Din.



Poskusno delovanje z „SELEKTORJEM“ v Gornji Lendavi.

V nedeljo dne 11. avgusta 1929 med 9. in 12. uro dopoldne se bo predvajalo delovanje :

„SELEKTORJA“

stroja za čiščenje in izbiranje semena
tvornice

HOFHER-SCHRANTZ-CLAYTON-SCHUTTLEWORTH

pri upravi veleposestva Gornja Lendava t. j. pri g. Weiss Konradu Gustavu v Gornji Lendavi, ki je tak stroj od nas kupil.

Vabimo vse gospodarje, posestnike in interesente, kateri se za stvar zanimajo da pridejo takrat in prisostvujejo pri poskusnem delu tega stroja.

Z odličnim spoštovanjom :

KONRAD GUSTAV WEISS,
Gornja Lendava.